

DECIZIE nr. 25 din 10 octombrie 2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) raportat la art. 12 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și la art. 22¹-22³ din Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013 și completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Dosar nr. 1.931/1/2016

Lavinia Curelea

- președintele delegat al Secției I civile-președintele completului

Andreia Liana Constanda

- judecător la Secția I civilă

Alina Iuliana Juca

- judecător la Secția I civilă

Mihaela Tăbârcă

- judecător la Secția I civilă

Bianca Elena Tândărescu

- judecător la Secția I civilă

Adina Georgeta Nicolae

- judecător la Secția I civilă

Lavinia Dascălu

- judecător la Secția I civilă

Simona Gina Pietreanu

- judecător la Secția I civilă

Carmen Georgeta Negrilă

- judecător la Secția I civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.931/1/2016 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă, raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Lavinia Curelea, președintele delegat al Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept - a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.078/104/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, prin raportare la dispozițiile art. 6 și 12 din același act normativ și la art. 22¹ alin. (2) din capitolul III¹ "Mecanismul și condițiile privind compensarea cu bunuri oferite în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist", capitol introdus prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014 pentru completarea Normelor de aplicare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse practica judiciară identificată și punctele de vedere teoretice ale instanțelor naționale, precum și raportul întocmit de judecătorul raportor. Se mai referă că raportul a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind depus de către intimatul-pârât, prin avocatul ales, un punct de vedere privind chestiunea de drept supusă judecătii.

Doamna judecător Lavinia Curelea, președintele completului de judecată, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă a dispus, prin încheierea din data de 30 martie 2016, în Dosarul nr. 2.078/104/2015, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept sus-menționată.

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

2. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Olt - Secția I civilă cu nr. 2.078/104/2015, reclamanta M.C.R. a solicitat instanței ca prin sentința pe care o va pronunța să dispună compensarea imobilului casă și anexe gospodărești, astfel cum a fost notificat, cu suprafețe de teren corespunzătoare ipotezelor legale prevăzute de art. 12 alin. (1) lit. b), c) și d) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

3. Prin Sentința civilă nr. 991 din 8 octombrie 2015, pronunțată de Tribunalul Olt - Secția I civilă în Dosarul nr. 2.078/104/2015, s-a respins cererea formulată de reclamantă, ca neîntemeiată.

4. Pentru a se pronunța astfel, tribunalul a reținut că, prin Notificarea înregistrată cu nr. 19/N/2001 la Primăria Pârșcoveni, reclamanta a solicitat restituirea în natură a suprafeței de 39 ha de teren arabil situat în comuna Pârșcoveni, satul Șopârlița, expropriat prin Decretul nr. 83/1949 pentru completarea unor dispozițiuni din Legea nr. 187 din 1945, precum și acordarea de măsuri reparatorii în echivalent pentru casă, anexele gospodărești și celelalte

bunuri expropriate prin același decret.

5. Prin dispoziția Primăriei Comunei Șopârlița i-au fost acordate reclamantei măsuri reparatorii sub formă de titluri de despăgubire, conform titlului VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de moștenitoare a bunicii sale, pentru bunurile imobile expropriate conform Decretului nr. 83/1949, situate în comuna Șopârlița, județul Olt, respectiv casa și anexele gospodărești.

6. Această dispoziție a fost înaintată Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor pentru a stabili valoarea despăgubirilor convenite reclamantei.

7. La data de 11 iulie 2014, reclamanta a solicitat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților restituirea dosarului la comisia locală pentru a fi emisă o decizie de compensare a bunului imobil notificat și imposibil de restituit în natură cu alte bunuri, respectiv cu suprafețe de teren, conform art. 12 alin. (1) lit. b), c) și d) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

8. La data de 18 mai 2015 a fost încheiat un proces-verbal prin care Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 10/2001 și-a manifestat disponibilitatea să îi soluționeze notificarea prin compensarea cu suprafețe de teren, conform Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, prezentându-i în acest sens o listă cu suprafețele de teren inventariate ca rezervă la dispoziția comisiei locale.

9. Ulterior, la data de 12 iunie 2015, a fost încheiat procesul-verbal prin care s-a menționat că imobilele solicitate conform Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu mai există, fiind imposibilă restituirea lor în natură. De aceea, i s-a propus reclamantei compensarea cu alte bunuri, și anume cu suprafețe de teren inventariate conform Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

10. Reclamanta a refuzat suprafețele de teren oferite de comisie, motivând că sunt suprafețe mici, neagricole, și a solicitat atribuirea în compensare a unor suprafețe de teren prevăzute de art. 12 alin. (1) lit. b), c) și d) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

11. I s-a adus la cunoștință reclamantei că prevederile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, se referă la situația în care restituirea terenurilor agricole pe vechile amplasamente nu este posibilă, reclamanta neregăsindu-se în această situație, deoarece solicită acordarea unor suprafețe de teren în compensare pentru construcții care nu mai există.

12. Prin Dispoziția nr. 79 din 26 iunie 2015, emisă de primarul comunei Șopârlița, s-a constatat imposibilitatea restituirii în natură a imobilelor casă și anexe gospodărești, expropriate conform Decretului nr. 83/1949, solicitate de reclamantă; s-a constatat lipsa acordului reclamantei pentru compensarea cu alte bunuri; s-a propus acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte în condițiile Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

13. Având în vedere prevederile art. 1 alin. (1) și (2), art. 12 alin. (1) și art. 16 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, instanța a constatat că reclamanta nu era îndreptățită să primească în compensare pentru imobilele casă și anexe gospodărești, expropriate conform Decretului nr. 83/1949, terenuri pe un alt amplasament, în ordinea stabilită de dispozițiile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

14. S-a reținut că art. 12 se referă strict la situația terenurilor agricole ce nu mai pot fi restituite pe vechile amplasamente, or, reclamantei i-au fost expropriate o casă și anexe gospodărești, care nu mai există la momentul actual, astfel că dispozițiile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, nu pot fi aplicate prin analogie situației reclamantei.

15. Instanța a apreciat că, deși Comisia locală pentru aplicarea Legii nr. 10/2001 i-a propus în mod greșit reclamantei, prin Procesul-verbal din 18 mai 2015, spre compensare, suprafețele de teren inventariate conform Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, nu poate fi dispusă anularea dispoziției contestate pentru acest motiv de nelegalitate, care a fost invocat chiar de părât, emitentul dispoziției.

16. Constatând că reclamanta a solicitat anularea Dispoziției nr. 79 din 26 iunie 2015, emisă de primarul comunei Șopârlița, pentru faptul că nu i-a pus la dispoziție terenurile prevăzute de dispozițiile art. 12 alin. (1) lit. b), c) și d) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, și că acest motiv de nulitate nu este întemeiat, instanța a respins capătul principal al cererii de chemare în judecată, precum și capătul de cerere accesoriu prin care reclamanta a solicitat ca prin hotărârea instanței să se dispună compensarea imobilelor expropriate cu suprafețe de teren corespunzătoare.

17. Împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamanta, prin care a solicitat admiterea apelului și schimbarea hotărârii, în sensul admiterii cererii de chemare în judecată, așa cum a fost formulată, considerând că soluția adoptată de tribunal este greșită.

18. Investită fiind cu soluționarea apelului, Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

III. Motivele reținute de titularul sesizării care susțin admisibilitatea procedurii

19. Prin Încheierea de sesizare din data de 30 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.078/104/2015, Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele aspecte:

20. De lămurire modulul de interpretare/aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013, prin raportare la dispozițiile art. 6 și 12 din același act normativ și ia art. 22¹ alin. (2) din capitolul III¹ "Mecanismul și condițiile privind compensarea cu bunuri oferite în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist", capitol introdus prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014 pentru completarea Normelor de aplicare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013, depinde soluționarea litigiului dedus judecătii.

21. Prin acțiunea ce face obiectul dosarului de față s-a solicitat compensarea imobilului, casă și anexe gospodărești, pentru care s-au stabilit măsuri reparatorii sub forma titlurilor de despăgubire în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare - cu suprafețe de teren corespunzătoare ipotezelor legale prevăzute de art. 12 alin. (1) lit. b), c) și d) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

22. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

23. Completul de judecată al Curții de Apel Craiova - Secția I civilă a apreciat că, deși în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul instituie, ca regulă generală, restituirea în natură a tuturor imobilelor, distincțiile operate începând chiar în cuprinsul alin. (2) al primului articol din lege - astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 368/2013 - conduc la concluzia că atât compensarea pentru fiecare categorie de imobile preluate în mod abuziv și care nu pot fi restituite în natură, precum și măsurile reparatorii prin echivalent sunt distincte, singurul element comun pentru acestea fiind măsura compensării prin puncte, prevăzută în capitolul III din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare - în situația în care restituirea în natură nu mai este posibilă.

24. Prin Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, nu se deschide calea compensării imobilelor - construcții preluate abuziv care au făcut obiectul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu imobile-terenuri, procedurile distincte prevăzute de lege fiind instituite inclusiv pentru a nu crea situații discriminatorii între beneficiarii aceluiași act normativ, în condițiile în care restituirea în natură a unor imobile nu a fost posibilă anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

25. Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă a constatat că, în cadrul alin. (2) al art. 1 din lege, este identificată entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, acesteia revenindu-i atribuția compensării cu bunuri oferite în echivalent-însă trimiterele din corpul legii sunt numai la terenurile solicitate în temeiul acestei legi, iar pentru terenurile solicitate conform legilor fondului funciar urmează a fi avute în vedere măsurile prevăzute de aceste acte normative.

26. În acest sens, în capitolul II "Restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist" al Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, în art. 12 se face trimitere expresă numai la entitățile prevăzute și procedura de restituire a terenurilor agricole care au făcut obiectul cererilor formulate în temeiul legilor fondului funciar, pentru ca în art. 15¹ să se facă trimitere doar la terenurile solicitate în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

27. Prin urmare, măsura compensării cu bunuri oferite în echivalent se referă la terenuri și la construcții dacă acestea există, în situația în care acestea nu mai există fiind prevăzută calea reglementată în capitolul III al legii - acordarea de măsuri compensatorii, respectiv compensarea prin puncte, numai în procedura de valorificare a acestora prin participarea la licitația publică putând fi achiziționate și terenuri în compensarea unor construcții preluate abuziv în perioada regimului comunist și care nu mai există.

28. Punctul de vedere al instanței de trimitere - având în vedere și dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 89/2014 pentru completarea Normelor de aplicare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013, care precizează expres că bunurile care pot face obiectul compensării, în condițiile legii, sunt terenurile, cu sau fără construcții, și construcțiile finalizate sau nefinalizate - este că dispozițiile art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, trebuie interpretate în sensul că obligația generală de compensare se va realiza pe categorii de imobile, în măsura în care acestea există, adică se vor compensa terenuri cu terenuri, respectiv construcții cu construcții, conform precizărilor din Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, neputându-se compensa cu terenuri și construcțiile preluate în mod abuziv și a căror restituire nu mai este posibilă, întrucât acestea nu mai există, în această din urmă situație urmând a fi aplicate dispozițiile prevăzute în capitolul III din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

29. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost formulat în scris punct de vedere de către intimatul-pârât primarul comunei Șopârlița, prin avocatul ales, prin care s-a apreciat că imobilele - construcții, imposibil de restituit în natură, pot fi compensate cu imobile - terenuri, în condițiile și procedura prevăzute de capitolul III "Acordarea de măsuri compensatorii" din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, instanțele judecătorești fiind competente să soluționeze doar contestațiile formulate împotriva deciziilor emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

30. Opinia majoritară conturată prin soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești a fost în sensul că, în soluționarea acțiunilor cu un atare obiect, este posibilă compensarea construcțiilor cu teren, legea nefăcând nicio distincție în acest sens.

31. Într-o opinie minoritară s-a apreciat că nu există posibilitatea compensării construcțiilor cu teren prin procedura instituită de Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

32. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Secția judiciară - Serviciul judiciar civil, prin Adresa nr. 493/C/1963/III-5/2016 din 24 iunie 2016, a comunicat că nu s-a verificat și nu se verifică practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

33. Prin Decizia nr. 210 din 8 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 5 iunie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013, sunt neconstituționale.

34. S-a reținut, în esență, că "Succesiunea în timp a dispozițiilor legale este de natură să genereze instabilitatea raporturilor juridice reglementate de Legea nr. 165/2013, lipsa de coerență și de previzibilitate a normelor adoptate în materia măsurilor reparatorii prin echivalent afectând în mod grav principiul securității raporturilor juridice, expresie a principiilor constituționale privind statul de drept și obligația respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală". S-a mai reținut că "modificările legislative survenite generează discriminări sub aspectul tratamentului juridic aplicabil unor persoane aflate în situații juridice identice."

35. Asupra constituționalității dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013, Curtea Constituțională s-a pronunțat în repetate rânduri. De exemplu, prin Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, și Decizia nr. 329 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 8 iulie 2015, Curtea Constituțională a reținut că "o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare." Curtea a mai constatat că "nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret quantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii. În concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor convenite." în jurisprudența sa, Curtea a arătat că "aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: «Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective» (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane ale căror dosare de despăgubire au fost deja soluționate sub imperiul Legii nr. 247/2005, adică anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit *tempus regit actum*."

36. Prin Decizia nr. 744 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 108 din 11 februarie 2015, paragraful 24, și prin Decizia nr. 428 din 9 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 596 din 7 august 2015, paragraful 17, Curtea Constituțională a reținut că "art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 reprezintă modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. În plus, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza Preda și alții împotriva României, instanța de la Strasbourg a considerat, având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013 - respectiv, regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv -, că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru redresarea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129)."

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

37. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (7) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

38. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorului-raportor a fost în sensul că, în interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (2), art. 12 din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013, și art. 221-223 din Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013, astfel cum au fost completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, bunurile care pot fi oferite în compensare sunt terenurile, cu sau fără construcții, și construcțiile finalizate sau nefinalizate, indiferent de categoria în care se încadrează imobilele pentru care s-a formulat notificarea în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, nefiind aplicabile.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

39. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere formulate de părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

40. Prin dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ.

41. Aceste condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, Curtea de Apel Craiova, investită cu soluționarea apelului, urmând să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investită să soluționeze cauza.

42. Potrivit doctrinei în materie, chestiunea de drept supusă dezlegării trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

43. Examinând sesizarea pendinte, punctele de vedere și argumentele exprimate de instanțele naționale care prefigurează existența unei practici neunitare cu privire la problema de drept ce face obiectul sesizării, chestiunea de drept supusă dezbaterei apare ca fiind una veritabilă, existând o dificultate reală de interpretare care necesită o rezolvare de principiu pe calea procedurii prevăzute de art. 519 și art. 520 din Codul de procedură civilă.

44. De lămurirea acestei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, iar problema de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă, asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

45. Problema de drept asupra căreia instanța de trimitere a solicitat o rezolvare de principiu pe calea hotărârii prealabile pronunțate în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă presupune a se lămuri, în ordine, următoarele:

- dacă, după intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, pentru imobilele notificate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, mai este posibilă măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea notificării;
- dacă bunurile oferite în compensare trebuie să fie din aceeași categorie cu imobilul preluat de stat în mod abuziv;
- dacă, în privința compensării cu teren a construcțiilor solicitate în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, cu

modificările și completările ulterioare, și care nu pot fi restituite în natură, sunt aplicabile prevederile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

46. Pentru a lămurii aceste aspecte este necesară în prealabil expunerea succintă a evoluției cadrului legal cu privire la posibilitatea acordării măsurii reparatorii în echivalent sub forma compensării cu alte bunuri.

47. Până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, pentru bunurile solicitate prin notificare conform Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cazul în care restituirea în natură nu era posibilă, persoana îndreptățită putea beneficia de măsuri reparatorii prin echivalent care constau în compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent și despăgubiri acordate în condițiile prevederilor legii speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.

48. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, forma în vigoare anterior modificării aduse prin Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare: "În cazurile în care restituirea în natură nu este posibilă se vor stabili măsuri reparatorii prin echivalent. Măsurile reparatorii prin echivalent vor consta în compensare cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent de către entitatea investită potrivit prezentei legi cu soluționarea notificării, cu acordul persoanei îndreptățite, sau despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv."

49. De asemenea, potrivit art. 26 alin. (1) din aceeași lege: "Dacă restituirea în natură nu este posibilă, deținătorul imobilului sau, după caz, entitatea investită potrivit prezentei legi cu soluționarea notificării este obligată ca, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, în termenul prevăzut la art. 25 alin. (1), să acorde persoanei îndreptățite în compensare alte bunuri sau servicii ori să propună acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, în situațiile în care măsura compensării nu este posibilă sau aceasta nu este acceptată de persoana îndreptățită."

50. Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 250/2007, cu modificările și completările ulterioare, la art. 1.7 au prevăzut că: "Măsura reparatorie referitoare la compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzută la art. 1 alin. (2) și (3) din lege, permite entității obligate la restituire să ofere persoanei îndreptățite, prin compensare în echivalent, orice bunuri sau servicii disponibile, pe care le deține și care sunt acceptate de persoana îndreptățită. În acest sens, entitatea investită cu soluționarea cererii de restituire poate propune persoanei îndreptățite, ca măsură reparatorie alternativă, acordarea de bunuri: terenuri, construcții aflate pe alte amplasamente sau bunuri mobile, aflate în circuitul civil, care sunt deținute de aceasta. În cazul instituțiilor publice care au în administrare imobile disponibile, aflate în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale, și se apreciază că acestea pot face obiectul compensării cu un alt imobil a cărui restituire în natură nu este posibilă potrivit legii, bunurile disponibile cu regim de proprietate publică se pot dezafecta și trece în proprietatea privată a statului sau, după caz, a unității administrativ-teritoriale, potrivit prevederilor Legii nr. 213/1998, cu modificările și completările ulterioare, urmând ca, odată intrat în circuitul civil, imobilul respectiv să fie atribuit prin compensare ca măsură reparatorie persoanei îndreptățite la restituire. În aceste cazuri decizia/dispoziția motivată de restituire prin compensare cu alt imobil în echivalent va urma regimul prevăzut la art. 25 alin. (4) și la art. 26 alin. (5) din lege."

51. De la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și până la modificările survenite prin Legea nr. 368/2013, în situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai era posibilă, persoana îndreptățită beneficia de o singură măsură reparatorie în echivalent - compensarea prin puncte.

52. Astfel, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în forma inițială: "În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, prevăzută în cap. III."

53. De asemenea, prin art. 50 lit. b) s-a abrogat orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare și la măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

54. Împrejurarea că, în viziunea inițială a legii, pentru imobilele solicitate în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu era posibilă decât compensarea prin puncte rezultă și din faptul că în art. 42 s-a prevăzut dreptul persoanelor îndreptățite de a opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, în vederea reanalizării posibilității de restituire în natură, exclusiv pentru terenurile solicitate potrivit legilor fondului funciar:

"Art. 42

(1) Persoanele îndreptățite pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către comisiile locale de fond funciar în vederea restituirii în natură a terenurilor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În termenul prevăzut la alin. (1), pot opta pentru returnarea dosarelor la comisiile locale de fond funciar și persoanele care nu au valorificat titlurile de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

(3) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor pentru care nu se exercită opțiunea de returnare către comisiile locale de fond funciar se transmit Secretariatului Comisiei Naționale, în vederea soluționării potrivit prevederilor prezentei legi."

55. După 24 decembrie 2013, când a intrat în vigoare Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013, pentru imobilele preluate în mod abuziv, care fac obiectul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a căror restituire în natură nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent și compensarea prin puncte.

56. Art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 368/2013, prevede că: "În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor

forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, precum și măsura compensării prin puncte, prevăzută în cap. III."

57. Prin art. II din Legea nr. 368/2013 s-a prevăzut că: " (1) Persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către entitățile investite cu soluționarea notificării, în vederea restituirii, în natură sau prin compensare cu alte bunuri, a imobilelor; în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) De prevederile alin. (1) beneficiază și persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul legilor funciare, inclusiv cele care au optat potrivit art. 42 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, după expirarea termenului legal."

58. În mod corespunzător, prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 17 februarie 2014, au fost completate și Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013.

59. Prin articolul unic al Hotărârii Guvernului nr. 89/2014 a fost introdus capitolul III¹ intitulat "Mecanismul și condițiile privind compensarea cu bunuri oferite în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist", capitol cuprinzând 3 articole, după cum urmează:

"Art. 22¹. - (1) Măsura reparatorie a compensării cu bunuri oferite în echivalent, prevăzută de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, se aplică de către entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și constă în acordarea de bunuri, libere de orice sarcini, în echivalent valoric.

(2) Bunurile care pot face obiectul compensării, în condițiile legii, sunt terenurile, cu sau fără construcții, și construcțiile finalizate sau nefinalizate.

(3) Echivalența valorică între bunurile care au făcut obiectul cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și bunurile care se acordă în compensare se stabilește prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul construcțiilor nefinalizate, valoarea se stabilește proporțional cu stadiul de execuție, stabilit prin raport de expertiză tehnică, întocmit de un expert autorizat, în condițiile legii.

(5) Situația bunurilor care pot fi acordate în compensare se afișează la sfârșitul fiecărei luni atât pe site-ul entității investite cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cât și la sediul acesteia.

Art. 22². - Măsura compensării se aplică numai cu acordul persoanei îndreptățite.

Art. 22³. - Măsura compensării se dispune prin dispoziția, decizia sau, după caz, ordinul conducătorului entității investite cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare."

60. Se observă că legiuitorul a revenit asupra soluției legislative consacrate inițial prin art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, reinstaurând, pe lângă compensarea prin puncte, dreptul persoanelor îndreptățite la acordarea de măsuri reparatorii prin compensarea cu bunuri oferite în echivalent. Din expunerea de motive a Legii nr. 368/2013 rezultă că intervenția legislativă a fost necesară deoarece prin Legea nr. 165/2013 s-a prevăzut că restituirea în natură poate avea loc doar în situația terenurilor solicitate potrivit legilor fondului funciar, iar în practică se solicită și restituirea în natură, prin compensare, a bunurilor solicitate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce a impus modificarea și completarea prevederilor alin. (2) al art. 1 și alin. (1) al art. 42 din Legea nr. 165/2013. Inițiatorul măsurii legislative a explicat necesitatea acestor modificări prin aceea că trebuie evitată apariția unor divergențe de interpretare a textelor legale și întârzierea procesului de reconstituire a dreptului de proprietate. S-a preconizat, totodată, că aceste modificări vor avea ca finalitate scăderea presiunii asupra bugetului de stat, prin diminuarea sumei despăgubirilor acordate în numerar persoanelor îndreptățite.

61. Prevederile art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în redactarea anterioară modificării acestora prin Legea nr. 368/2013, au format obiectul controlului de constituționalitate a posteriori, iar prin Decizia nr. 210 din 8 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 5 iunie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013, sunt neconstituționale.

62. În considerentele acestei decizii s-a reținut că modificările legislative care s-au succedat au generat mai mult decât "divergențe de interpretare a textelor legale", chiar regimuri juridice diferite aplicabile unor situații identice. Abrogarea dispozițiilor legale care constituiau temeiul juridic al stabilirii dreptului persoanelor îndreptățite la măsuri reparatorii prin compensarea bunului preluat abuziv cu alte bunuri oferite în echivalent pentru un interval de 7 luni, perioadă în care titularii dreptului au fost obligați să accepte măsura reparatorie a compensării prin puncte ca unica posibilitate de valorificare a dreptului lor, urmată de reinstaurarea acestui drept în forma prevăzută de legea anterioară, demonstrează caracterul arbitrar și imprevizibil al normelor adoptate de legiuitor. Succesiunea în timp a dispozițiilor legale este de natură să genereze instabilitatea raporturilor juridice reglementate de Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, lipsa de coerență și de previzibilitate a normelor adoptate în materia măsurilor reparatorii prin echivalent afectând în mod grav principiul securității raporturilor juridice.

63. S-a mai reținut că modificările legislative survenite generează discriminări sub aspectul tratamentului juridic aplicabil unor persoane aflate în situații juridice identice. Astfel, simpla împrejurare de fapt - soluționarea cu întârziere a notificărilor de către entitățile investite de lege sau soluționarea definitivă a cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești în intervalul de activitate a dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în forma inițială - nu se poate constitui în argument care să justifice în mod obiectiv și rezonabil aplicarea unui tratament juridic diferit persoanelor îndreptățite la măsura reparatorie prin compensarea cu un alt bun oferit în echivalent, generând încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituția României.

64. Analizând problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări, în lumina dispozițiilor legale și a considerentelor Curții Constituționale, anterior enunțate, se constată următoarele:

65. Măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea notificării, pentru imobilele solicitate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și care nu mai pot fi restituite în natură, este posibilă și după intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, deoarece această formă de reparație este prevăzută în mod expres de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 368/2013, iar forma inițială a legii, care excludea această măsură, a fost declarată neconstituțională.

66. Această măsură este aplicabilă atât în privința dosarelor încă nesoluționate la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, cât și în privința celor soluționate de entitățile investite cu soluționarea notificărilor și aflate în procedura de evaluare prevăzută de titlul VII al Legii nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare, la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în situația în care persoana îndreptățită a optat, în temeiul art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, pentru returnarea dosarului la entitatea investită cu soluționarea notificării.

67. În litigiul aflat pe rolul Curții de Apel Craiova, în cadrul căruia s-a formulat prezenta sesizare, este incidentă cea de-a doua ipoteză, întrucât, din încheierea de sesizare din 30 martie 2016 a Curții de Apel Craiova, prin care a fost investită Înalta Curte de Casație și Justiție cu dezlegarea chestiunii de drept, rezultă că pentru construcțiile în litigiu - casă și anexe gospodărești - s-a emis de către Primăria Comunei Șopârlița, în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dispoziție prin care i-au fost acordate reclamantei măsuri reparatorii sub forma titlurilor de despăgubire, conform titlului VII din Legea nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare. Această dispoziție a fost înaintată Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, iar după intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013 și a modificării și completării acestei legi prin Legea nr. 368/2013, dosarul a fost returnat entității investite cu soluționarea notificării, în aplicarea art. II alin. (1) din Legea nr. 368/2013, în vederea restituirii prin compensare cu alte bunuri a construcțiilor care nu mai pot fi restituite în natură.

68. Categoriile de bunuri care pot fi oferite în compensare sunt prevăzute în Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013 și completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014.

69. Art. 221 alin. (2) din capitolul III¹ "Mecanismul și condițiile privind compensarea cu bunuri oferite în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist" prevede că: "Bunurile care pot face obiectul compensării, în condițiile legii, sunt terenurile, cu sau fără construcții, și construcțiile finalizate sau nefinalizate."

70. În absența unei limitări care să impună compensarea bunurilor în cadrul aceleiași categorii, rezultă că este posibilă compensarea construcțiilor cu teren sau a terenului cu construcții, decisivă în intenția legiuitorului fiind asigurarea echivalenței valorice între bunul care nu mai poate fi restituit în natură și cel oferit în compensare, nefiind obligatoriu ca operațiunea de compensare să se realizeze numai între imobile din aceeași categorie.

71. În contextul Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, măsura reparatorie a compensării cu bunuri oferite în echivalent beneficiază de o reglementare distinctă de celelalte măsuri reparatorii în art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, și art. 22¹-22³ din Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013, astfel cum au fost completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, fiind aplicabilă exclusiv pentru imobilele solicitate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și care nu se pot restitui în natură.

72. Asemănător procedurii care era prevăzută anterior în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsura se aplică de către entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se dispune prin dispoziția, decizia sau, după caz, ordinul conducătorului entității investite cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și constă în acordarea de bunuri, libere de orice sarcini, în echivalent valoric.

73. Entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 are obligația de a afișa la sfârșitul fiecărei luni, atât pe site-ul, cât și la sediul acesteia, situația bunurilor care pot fi acordate în compensare.

74. În lipsa unei prevederi exprese a legii, bunurile din această listă nu se confundă cu terenurile agricole și forestiere care fac obiectul de reglementare al capitolului II al Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, și care sunt destinate restituirii în natură, ca formă distinctă și prioritară de reparație, cu semnificația prevăzută de art. 3 pct. 6 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare. Conform acestui text legal, prin "restituire în natură" se înțelege fie restituirea imobilului preluat în mod abuziv, în cazul în care acesta există și poate fi restituit, fie, în ceea ce privește terenurile, reconstituirea dreptului de proprietate pe vechiul amplasament sau pe un alt amplasament.

75. În privința măsurii compensării cu bunuri oferite în echivalent, reglementată de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, și art. 22¹-22³ din Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013 și completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, nu sunt aplicabile prevederile cuprinse în art. 12 al Legii nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare. Textul se referă în mod expres la terenurile agricole a căror restituire nu mai este posibilă pe vechiul amplasament, stabilindu-se posibilitatea atribuirii de teren pe alt amplasament, conform ordinii prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare.

76. Atribuirea de teren pe alt amplasament intră în conținutul noțiunii de "restituire în natură", cu semnificația prevăzută de art. 3 pct. 6 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare. Or, așa cum s-a arătat, "restituire în natură", în sensul acestei legi, semnifică fie restituirea imobilului preluat în mod abuziv (ceea ce, în cazul dat, nu mai este posibil, deoarece construcțiile nu mai există în materialitatea lor), fie, în ceea ce privește terenurile, reconstituirea dreptului de proprietate pe vechiul amplasament sau pe un alt amplasament, această modalitate de reparație fiind aplicabilă exclusiv în cazul în care imobilul pentru care s-au solicitat măsuri reparatorii sunt terenuri agricole.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
În numele legii
DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.078/104/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) raportat la art. 12 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate

Decizia 25/2016 M.Of. 912 din 14-noi-2016

în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și la art. 22¹-22³ din Normele de aplicare a Legii nr. 165/2013, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 401/2013 și completate prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2014, stabilește că:

Bunurile care pot fi oferite în compensare sunt terenurile, cu sau fără construcții, și construcțiile finalizate sau nefinalizate, indiferent de categoria în care se încadrează imobilele pentru care s-a formulat notificarea în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. 12 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, nefiind aplicabile.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 10 octombrie 2016.

._***._

PREȘEDINTELE DELEGAT AL SECȚIEI I CIVILE
LAVINIA CURELEA
Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 912 din data de 14 noiembrie 2016